

POHJOISEN KESKI-SUOMEN TYÖLLISYYSALUE

Talousarvio 2026

"Aina askel edellä! Tehdään työstä tärkeää!"

10.10.2025

Sisällys

1 Toiminta-ajatus ja perustehtävä.....	2
2 Toiminnan painopisteet 2026.....	2
3 Työllisyystilanne ja toimintaympäristö.....	3
4 Talous ja resurssit	3
4.1 Työllisyysalueen talousarvio 2026.....	4
4.2 Vuoden 2026 talousarvion tasapaino ja resurssien riittävyys.....	5
4.2 Rahoituksen väheneminen työvoimapalveluissa: vaikutukset ja pohdittavat asiat	6
4.3 Perustelut työvoimapalveluiden rahoituksen säilyttämiselle vuoden 2025 tasolla	6
4.4 Tulokortti 2026	7
5 Yhteenveto	7

1 Toiminta-ajatus ja perustehtävä

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue aloitti työvoimaviranomaisena 1.1.2025. Alueeseen kuuluu 13 kuntaa: Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Konnevesi, Kyyjärvi, Laukaa, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski. Vastuukuntana toimii Äänekosken kaupunki.

Työllisyysalueen perustehtävänä on edistää alueen työllisyyttä ja elinvoimaa järjestämällä laadukkaita, vaikuttavia ja yksilöllisiä lakisääteisiä työvoimapalveluita. Toimintaa ohjaavat **työvoimapalveluiden järjestämisestä annettu laki (380/2023)**, **työllisyyden monialaisen edistämisen laki (381/2023)** sekä muu työllisyyttä ja kotoutumista koskeva lainsäädäntö.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen tavoitteet ja strategiset painopisteet ovat

- **Valtakunnalliset tavoitteet:**
 - Yhdenvertaiset palvelut
 - Työllisyyden parantaminen erityisesti heikommassa asemassa olevien osalta
 - Työllistymisen nopeuttaminen
 - Elinvoiman vahvistaminen
- **Paikalliset painotukset:**
 - Lähipalvelut asiakkaille
 - Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen
 - Heikommassa asemassa olevien palvelujen varmistaminen
 - Kustannustehokkuus ja läpinäkyvyys

Toiminta nojaa seuraaviin arvoihin: oikeudenmukaisuus, tehokkuus, asiakaslähtöisyys ja henkilöstön osaamisen kehittäminen

2 Toiminnan painopisteet 2026

Vuoden 2026 painopisteet rakentuvat ensimmäisen toimintavuoden kokemusten pohjalle ja tähtäävät opittujen käytäntöjen vakiinnuttamiseen osaksi pysyvää toimintamallia. Painopisteet ovat seuraavat:

- **Työn ja tekijän kohtaaminen**
Tavoitteena on laskea työttömyysastetta ja lyhentää työttömyysjaksojen kestoja erityisesti nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja kotoutujien kohdalla. Kohtaannon ongelmien ratkaisemiseksi tiivistetään yhteistyötä työnantajien kanssa ja hyödynnetään uusia rekrytointimalleja.

- **Oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut**
Vuoden 2025 aikana kertynyt suunnitelmavelka puretaan, ja asiakastyön resurssit kohdennetaan vaikuttavimmin niille ryhmille, joilla on suurin työllistymisen potentiaali tai tuen tarve. Palveluiden oikea-aikaisuus on keskeinen vaikuttavuuden mittari.
- **Paikallisuus ja lähipalvelu**
Kuntakohtainen vastuuasiantuntijamalli vakiinnutetaan. Asiakkaat kohdataan kasvokkain omassa kotikunnassaan ja palvelut sovitetaan paikallisiin työmarkkinatilanteisiin.
- **Tiedolla johtaminen**
Power BI -raportointi otetaan käyttöön johdon, asiantuntijoiden ja kuntien päätöksenteon tukena. KEHA-keskuksen ja ELY-keskuksen tuottamaa tilastotietoa hyödynnetään aktiivisesti ja läpinäkyvästi.
- **Työnantajayhteistyö ja muutosturva**
Alueen yritysten ja työnantajien kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan, erityisesti äkillisissä muutostilanteissa. Tavoitteena on turvata työvoiman saatavuus ja minimoida irtisanomisten seuraukset.
- **Joustavat koulutusratkaisut**
Kehitetään lyhytkestoisia, työelämälähtöisiä ja kustannustehokkaita koulutuspalveluja, jotka tukevat osaamisen päivittämistä ja vastaavat paikallisiin työvoimatarpeisiin.
- **Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen**
Henkilöstön jatkuva perehdytys, koulutus ja työnohjaus varmistavat osaamisen ja työssä jaksamisen. Pulssi-kyselyjen avulla seurataan työhyvinvointia ja tehdään korjaavia toimenpiteitä nopeasti.

3 Työllisyystilanne ja toimintaympäristö

Vuonna 2025 Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella nähtiin työttömyyden kasvua erityisesti teollisuusvaltaisissa kunnissa. Muutosturvatilanteita oli poikkeuksellisen paljon ja vuoden puolivälissä työllisyysalueen työttömyysaste nousi yli 13 prosentin.

Vuonna 2026 toimintaympäristö pysyy edelleen haastavana. Talouden epävarmuus, väestön ikääntyminen ja osaavan työvoiman saatavuuden ongelmat vaikeuttavat työllisyystilannetta. Samalla pitkään jatkunut työttömyys kasvattaa pitkäaikaistyöttömien määrää. Erityistä huomiota kohdistetaan:

- Nuorten työllistymiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn
- Pitkäaikaistyöttömien palveluihin
- Osatyökykyisten ja maahanmuuttajien työllistymisen tukemiseen.

4 Talous ja resurssit

4.1 Työllisyysalueen talousarvio 2026

Vuoden 2026 talousarvio pohjautuu lakisääteiseen järjestämisvastuuseen ja on yhteensä **7,83 miljoonaa euroa**, jakaantuen seuraavasti:

- yhteiset yleiset kustannukset noin 4,68 milj. euroa
- aiheuttamisperiaatteen mukaiset kustannukset noin 3,15 milj. euroa

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue / TA2026

Yhteiset yleiset kustannukset	TA2025	TA2026	Muutos, €	Muutos, %
Toimintatuotot				
<i>Myyntituotot</i>				
<i>Korvaukset kunnilta</i>				
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset (kuntalaskutus)	4 754 500	4 676 900	-77 600	-1,6
Toimintatuotot yhteensä	4 754 500	4 676 900	-77 600	-1,6
Toimintakulut				
<i>Henkilöstökulut</i>				
<i>Palkat, palkkiot ja henkilösivukulut</i>				
4000-4180 Maksetut palkat ja palkkiot + sivukulut	-3 638 300	-3 691 400	-53 100	1,5
4012 Luottamustoimipalkkiot	-25 000	-23 000	2 000	-8,0
<i>Palvelujen ostot</i>				
<i>Muiden palvelujen ostot</i>				
4340 Asiantuntijapalvelut	-37 600	-19 200	18 400	-48,9
4341 Toimistopalvelut (vastuukunnan tukipalvelut)	-366 000	-298 000	68 000	-18,6
4344 ICT-palvelut	-45 000	-45 000	0	0,0
4348 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-1 200	-1 200	0	0,0
4350 Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-10 000	-10 000	0	0,0
4362 Posti- ja kuriiripalvelut	-30 400	-30 400	0	0,0
4370 Vakuutukset	-600	-600	0	0,0
4405 Turvallisuuspalvelut	-20 000	-20 000	0	0,0
4406 Henkilöstön koulutuspalvelut	-25 800	-24 500	1 300	-5,0
4408 Henkilöstön matkakustannukset	-250 000	-200 000	50 000	-20,0
4413 Muut koulutuspalvelut (luottamushenkilöstö)		-1 200	-1 200	
4416 Henkilöstön työhyvinvointi	-3 500	-3 500	0	0,0
4421 Muut matkakorvaukset (luottamushenkilöstö)		-7 000	-7 000	
4440 Ateriapalvelut	-4 800	-4 200	600	-12,5
4460 Edustus ja merkkipäivät	-300	-300	0	0,0
4470 Muut palvelut	-33 800	-20 000	13 800	-40,8
<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>				
4500 Toimistotarvikkeet	-5 500	-7 000	-1 500	27,3
4520 Elintarvikkeet	-1 200	-1 200	0	0,0
4580 Kalusto		-4 900	-4 900	
4595 Lahjat ja merkkipäivät	-500	-500	0	0,0
<i>Muut toimintakulut</i>				
<i>Vuokrat</i>				
4840 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-250 000	-258 800	-8 800	3,5
4860 Muut vuokrat	-5 000	-5 000	0	0,0
Toimintakulut yhteensä	-4 754 500	-4 676 900	77 600	-1,6
TOIMINTAKATE	0	0	0	

Aiheuttamisperiaatteen kustannukset	TA2025	TA2026	Muutos, €	Muutos, %
Toimintatuotot				
<i>Myyntituotot</i>				
<i>Korvaukset kunnilta</i>				
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset (kuntalaskutus)	3 076 184	3 153 784	77 600	2,5
Toimintatuotot yhteensä	3 076 184	3 153 784	77 600	2,5
Toimintakulut				
<i>Henkilöstökulut</i>				
<i>Palkat, palkkiot ja henkilösivukulut</i>				
4000- Maksetut palkat ja palkkiot + sivukulut (valmennukset, 4180 tuotetaan omana palveluna)	-120 000	-102 400	17 600	-14,7
<i>Asiakaspalvelujen ostot</i>				
4315 Työvoima- ja kotoutumiskoulutukset ja yhteiskuntaorientaatio	-700 000	-700 000	0	0,0
Työvoimakoulutus, yrittäjyyskoulutus	-85 000	-85 000	0	0,0
Työvoimakoulutus, korttikoulutus	-100 000	-100 000	0	0,0
Yhteishankintakoulutus, rekry, täsmä ja muutos	-715 650	-715 650	0	0,0
<i>Palvelujen ostot</i>				
<i>Muiden palvelujen ostot</i>				
4340 Asiantuntijapalvelut	-30 000	-30 000	0	0,0
4354 Tulkkauspalvelut	-25 000	-25 000	0	0,0
4414 Työvoimakoulutukset (siirretty asiakaspalvelujen ostoihin)				
<i>Avustukset</i>				
<i>Avustukset kotitalouksille</i>				
4729 Starttiraha	-500 000	-500 000	0	0,0
4730 Matka- ja yöpymiskorvaus	-5 000	-5 000	0	0,0
4730 Harkinnanvarainen kulukorvaus	-100 000	-100 000	0	0,0
<i>Avustukset yhteisöille</i>				
4732 Työnantajan palkkatuki	-690 534	-785 734	-95 200	13,8
4734 Muut avustukset yhteisöille	-5 000	-5 000	0	0,0
Toimintakulut yhteensä	-3 076 184	-3 153 784	-77 600	2,5
TOIMINTAKATE	0	0	0	

4.2 Vuoden 2026 talousarvion tasapaino ja resurssien riittävyys

Vuoden 2026 talousarvioehdotuksen kokonaisuus on samansuuruinen kuin vuonna 2025. Vuodelle 2026 talousarvion yhteisten yleisten kustannusten määrää on hieman vähennetty (- 77 600 euroa) ja aiheuttamisperiaatteen kustannusten osuutta hieman lisätty (+ 77 600 euroa). Yhteisten yleisten kustannusten osalta erityisesti henkilöstökustannukset ovat nousseet vuoden 2025 tasoon verrattuna tasopalkkaratkaisun ja muiden kustannuspaineiden vuoksi. Kasvaneet menot katetaan supistamalla muita kustannuseriä, jotta kokonaisuus pysyy hallinnassa. Talousarviossa on samalla huomioitu kuntien haastava taloudellinen tilanne, minkä vuoksi kustannusten hallinta ja resurssien tehokas kohdentaminen ovat keskeisessä roolissa.

Vuoden 2025 talouden toteumaennuste osoittaa, että kokonaisuutena talous pysyy raamissaan, vaikka kuntien aiheuttamisperiaatteen kustannusten toteutumisen välillä on esiintynyt vaihtelua. Vuonna 2026 jatketaan tiivistä seuranta ja raportointia, jotta kuntien maksusuudet pysyvät hallinnassa ja resurssit kohdennetaan vaikuttavasti.

Työvoimapalvelujen perusta on, että asiakkaat saavat oikea-aikaista ja yksilöllistä ohjausta. Riittävä henkilöstöresurssi varmistaa, että palveluissa voidaan vastata työnhakijoiden tarpeisiin, toteuttaa lakisääteiset tehtävät sekä ylläpitää tiivistä yhteistyötä työnantajien ja muiden kumppaneiden kanssa. Jos henkilöstöä ei ole riittävästi, asiakasmäärät työntekijää kohden kasvavat, mikä heikentää palvelun laatua, hidastaa työllistymistä ja voi johtaa kustannusten nousuun esimerkiksi etuuksien pitkittymisen kautta. Henkilöstön mitoitustarve on siten keskeinen tekijä sekä työllisyyden tuloksellisuuden että kuntien taloudellisen kestävyysnäkökulmasta.

Talousarvion näkökulmasta aiheuttamisperiaatteella kohdennettujen kustannusten hallinta on tärkeä huomioitava asia. Palveluihin ohjautuminen perustuu aina asiakkaan yksilölliseen

palvelutarpeeseen, ei asiakkaan kotikuntaan ja palveluihin ohjautumisen näkökulmasta onkin tärkeää varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Tämä voi kuitenkin johtaa siihen, että joissakin kunnissa asiakkaita ohjautuu palveluihin suunniteltua enemmän ja näin aiheuttamisperiaatteella kohdistetut kustannukset saattavat nousta arvioitua korkeammiksi, kun taas toisissa kunnissa kustannukset saattavat jäädä alle budjetoidun. Vaikka koko alueen talous pysyy tasapainossa, saattaa kuntakohtaisissa aiheuttamisperiaatteen kustannuksissa syntyä eroja. Koska asiakkaiden jakautumista palveluihin ei voida täysin ennakoida, kustannusten hallinta edellyttää seurantaa, raportointia ja mekanismeja, joilla varmistetaan sekä talouden reunaehtojen pitävyys että palvelujen yhdenvertainen saatavuus.

4.3 Rahoituksen väheneminen työvoimapalveluissa: vaikutukset ja pohdittavat asiat

Jos työvoimapalveluiden rahoitusta vähennetään, on syytä arvioida vaikutuksia useasta näkökulmasta.

1. Palvelutarpeen ja resurssien välinen ristiriita kasvaa. Työmarkkinatilanne on heikentynyt ja lisää työnhakijoiden tuen tarvetta. Mikäli resursseja samanaikaisesti vähennetään, uhkana on palveluiden heikkeneminen ja työttömyyden pitkittyminen.
2. Vaikutukset kuntatalouteen ovat merkittäviä. Työttömyysturvan kuntaosuudet kasvavat, ja pitkittynyt työttömyys lisää myös sosiaali- ja terveystalouden kuormitusta.
3. Palvelujen saatavuus ja vaikuttavuus heikkenevät. Kohdennetut ja yksilölliset palvelut voivat jäädä toteutumatta, ja ennaltaehkäisevä työ vähentyä, mikä kasvattaa pitkäaikaistyöttömyyden riskiä.

Lisäksi riskinä on eriarvoisuuden kasvu. Haavoittuvassa asemassa olevat työnhakijat, kuten yli 55-vuotiaat ja osatyökykyiset, saattavat jäädä ilman riittävää tukea. Mikäli työllisyydenhoidon resursseja merkittävästi vähennettäisiin, on tällöin huomioitava strateginen ristiriita. Resurssien väheneminen saattaisi heikentää mahdollisuuksia saavuttaa kansallisia työllisyys- ja elinvoimataavoitteita.

4.4 Perustelut työvoimapalveluiden rahoituksen säilyttämiselle vuoden 2025 tasolla

Työllisyydenhoito on kunnille sekä inhimillisesti että taloudellisesti strateginen investointi. Heikentyneessä työmarkkinatilanteessa palveluiden kysyntä kasvaa, eikä henkilöstöresurssien vähentäminen ole realistinen vaihtoehto ilman, että palveluiden vaikuttavuus ja asiakkaiden palvelutaso vaarantuvat. Työvoimapalveluiden ydin on yksilöllisessä ohjauksessa, rinnalla kulkemisessa ja räätälöidyissä ratkaisuissa. Työvoimapalveluiden lakisääteinen taso ei toteudu ilman riittävää henkilöstöä.

Palvelujen supistaminen merkitsisi käytännössä sitä, että vaikeimmin työllistyvien asiakasryhmien, kuten pitkäaikaistyöttömien, yli 55-vuotiaiden ja osatyökykyisten, tilanne heikkenisi entisestään. Tämä kasvattaisi kuntien työttömyyden kustannuksia ja pidentäisi työmarkkinoilta syrjäytymisen kestoa. Toisaalta riittävät ja laadukkaat palvelut voivat kääntää kehityksen: jokainen työllistynyt ihminen vähentää kunnan työttömyysturvamenojen taakkaa ja lisää verotuloja.

Vuoden 2026 talousarviossa on realistista jatkaa palveluiden rahoitusta vuoden 2025 tasolla, sillä valtionosuuden taso työvoimapalveluiden osalta ei ole olennaisesti laskemassa. Tämä tarjoaa

kunnille mahdollisuuden säilyttää palvelukapasiteetti ilman, että kuntien omarahoitusosuudet kasvavat. Panostaminen tässä vaiheessa on välttämätöntä, jotta voidaan turvata työvoiman saatavuus, vahvistaa alueen elinvoimaa ja estää työttömyyden kustannusten kasvu tulevana vuosina.

4.5 Tulokortti 2026

Vaikuttavat elinkeinot

- Olemme mukana mahdollistamassa työvoiman saatavuutta ja elinkeinon kasvua.
- Lisäämme oppilaitosyhteistyötä ja kehitämme kohdennettua tukea rekrytointiin.
 - Seurattavia mittareita: työllisyysaste, avoimien työpaikkojen määrä.

Kestävä ympäristö

- Olemme vastuullinen ja kestävän työelämän edistäjä.
- Vähennämme rakenteellista työttömyyttä ja mahdollistamme resurssien tehokkaan käytön palveluissa.
 - Seurattavia mittareita: pitkäaikaistyöttömien määrä, alle 25-vuotiaiden työttömien määrä, asiakastytytyväisyys.

Hyvä elämä

- Alueemme asukkailla on mahdollisuus työhön, osallisuuteen ja hyvään arkeen.
- Kehitämme sujuvaa ja saavutettavaa palveluympäristöä sekä vahvistamme asukkaiden osaamista.
 - Seurattavia mittareita: työllisyysalueen asiakkaiden osallistuminen valmennus- ja koulutuspalveluihin, ilman tutkintoa olevien määrä, järjestettyjen asiakasraatien määrä ja asiakasraateihin osallistuneiden määrä.

5 Yhteenveto

Vuosi 2026 on Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella vakiinnuttamisen aikaa. Ensimmäisen toimintavuoden kokemukset on tarkoitus hyödyntää pysyvien käytäntöjen ja pitkäjänteisen kehittämistyön pohjana. Jo ensimmäinen vuosi on osoittanut, että onnistuminen edellyttää paikallisiin olosuhteisiin sopivia, joustavia ja kustannustehokkaita ratkaisuja, jotka palvelevat niin kuntia, yrityksiä kuin työnhakijoitakin.

Vuonna 2026 keskeistä on toimintamallien vahvistaminen sekä palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden ja vaikuttavuuden turvaaminen. Tavoitteena on, että asiakkaat pääsevät oikea-aikaisesti tarkoituksenmukaisiin palveluihin ja että palveluiden tuloksia seurataan ja arvioidaan johdonmukaisesti. Yhteistyötä tiivistetään edelleen kuntien, elinkeinoelämän, koulutuksen ja kolmannen sektorin kanssa, jotta alueelle voidaan rakentaa pysyviä verkostoja työllisyyden ja elinvoiman vahvistamiseksi.

Työllisyysalueen tehtävänä on tasapainottaa asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet ja alueen kokonaisedun mukainen talouden hallinta. Tämä vaatii tarkkaa resurssien kohdentamista sekä kykyä ennakoida työmarkkinoiden muutoksia. Vuoden 2026 aikana kehitetään toimintatapoja, jotka mahdollistavat sekä ripeän reagoinnin muuttuviin tilanteisiin että suunnitelmallisen, pitkäjänteisen työn.

Kokonaisuutena vuosi 2026 merkitsee siirtymää käynnistysvaiheesta kohti pysyvämpää ja vaikuttavampaa työllisyysaluetointia. Tavoitteena on, että työllisyysalue vakiintuu osaksi alueen elinvoimapolitiikkaa ja tukee sekä kansallisten tavoitteiden saavuttamista että alueen asukkaiden ja toimijoiden tarpeita.